

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych

w zakresie kwalifikacji

MEP.01. Montaż i naprawa maszyn i urządzeń precyzyjnych

wyodrębnionej w zawodzie

mechanik precyzyjny 731103

Branża: mechaniki precyzyjnej (MEP)

Warszawa 2021

Autorzy: mgr inż. Grzegorz Strużyński, mgr Robert Fleischer

Recenzenci:

Recenzent 1 - Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację) mgr inż. Agnieszka Różacka

Recenzent 2 - Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) dr inż. Przemysław Borecki

Ekspert: dr inż. Janusz Figurski

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ):

DGA S.A. (Partner Wiodący) z Gminą Miastem Toruń (Partner) reprezentowaną przez Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli z Torunia przy współpracy z Edukacja i Kształcenie Zawodowe. EKZ. podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOEGO MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

1. Wprowadzenie	4
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych.....	11
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2	11
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	23
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	26
3. Cele kształcenia KUZ	27
4. Programy poszczególnych zajęć	27
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	27
4.1.1. Cele ogólne przedmiotu	27
4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu	28
4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	28
4.1.4. Procedury osiągania celów kształcenia	31
4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	34
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Montaż urządzeń elektrycznych pneumatycznych i hydraulicznych	34
4.2.1. Cele ogólne przedmiotu	34
4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu	35
4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	35
4.2.4. Procedury osiągania celów kształcenia	41
4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	42
5. Ewaluacja programu KUZ	43
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	45
6.1. Wykaz literatury	45
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	46
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	47
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	48

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

1. Wprowadzenie

Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych

Nazwa i numer kursu umiejętności zawodowych: MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych

Nazwa i numer kwalifikacji powiązanej z kursem umiejętności zawodowych: MEP.01 Montaż i naprawa maszyn i urządzeń precyzyjnych.

Nazwa branży: mechaniki precyzyjnej (MEP).

Powiązanie z zawodami: mechanik precyzyjnej 731103.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji: III.

Kurs umiejętności zawodowych MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych może być realizowany w formie:

- dziennej – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu,
- stacjonarnej – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu,
- zaocznej – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Długość cyklu dla formy dziennej planowana w programie nauczania MEP.01.5. trwa 2 miesiące.

Długość cyklu dla formy stacjonarnej planowana w programie nauczania MEP.01.5. trwa 3 miesiące.

Długość cyklu dla formy zaocznej planowana w programie nauczania MEP.01.5 trwa 3 miesiące.

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne jednostki prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, posiadające akredytację.

Wszystkie wymienione podmioty które mogą prowadzić kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą uzyskać akredytację Kuratora Oświaty, jeżeli:

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

1) zapewnią bazę wyposażoną w środki dydaktyczne, w tym:

- pomieszczenia dydaktyczne zapewniają prawidłowy przebieg procesu kształcenia,
- w procesie kształcenia są wykorzystywane środki dydaktyczne umożliwiające prowadzenie zajęć zgodnie z założonymi celami programowymi, w szczególności z zastosowaniem techniki komputerowej i sieci teleinformatycznej,
- baza i wyposażenie dydaktyczne są systematycznie dostosowywane do potrzeb prowadzonego kształcenia,
- baza spełnia warunki bezpieczeństwa i higieny nauki i pracy;

2) zatrudnia wykwalifikowaną kadrę, w tym:

- kadra posiada kwalifikacje i doświadczenie zawodowe odpowiednie do prowadzonego kształcenia,
- praca kadry jest systematycznie oceniana,
- tworzone są warunki dla stałego doskonalenia zawodowego kadry,

3) opracowuje i udostępnia materiały metodyczno-dydaktyczne, w tym:

- programy nauczania dla prowadzonego kształcenia uwzględniają rozwiązania w zakresie nowych technik i technologii,
- dokonywana jest ewaluacja prowadzonego kształcenia, a jej wyniki są wykorzystywane do modyfikacji programów nauczania i organizacji kształcenia.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dla przedmiotów teoretycznych mogą być realizowane z:

- wykorzystaniem materiałów w postaci elektronicznej np.: dostępnych na stronach MEN, w tym na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej,
- stronach Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych,
- wykorzystaniem materiałów prezentowanych w programach i na stronach internetowych telewizji publicznej i radiofonii.

W przypadku nauczania zdalnego (online) na odległość przedmiotów teoretycznych zaleca się stosować następujące metody kształcenia zdalnego wykorzystując technologię informatyczną:

- metody problemowe,
- metody eksponujące,
- metody praktyczne.

Zajęcia laboratoryjne nie mogą odbywać się z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość.

Wymagania względem podmiotów prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych:

a) podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

- dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia,
- materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,
- bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie,

b) bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

c) Podmioty są obowiązane zorganizować szkolenie dla słuchaczy lub uczestników przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dotyczące metod i zasad kształcenia oraz obsługi wykorzystywanego oprogramowania.

d) zaliczenie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

W przypadku kształcenia na odległość efekty kształcenia należy sprawdzić za pomocą dedykowanych platform komunikacyjnych typu Teams, po przez narzędzia dostępne w platformach multimedialnych: narzędzia służące do tworzenia testów wielokrotnego wyboru, połączenie wideo w czasie rzeczywistym.

Warunki środki, metody i formy kształcenia powinny być dostosowane do możliwości kursantów/słuchaczy. W trakcie prac ze słuchaczami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

Kurs jest kierowany do osób dorosłych zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Proponuje się zaliczenie zajęć teoretycznych na poziomie 50%, a zajęcia praktyczne na poziomie 75%. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego. MEP.01.5 Podstawy budowy i zasady działania maszyn i urządzeń precyzyjnych. Wzór zaświadczenia określa załącznik nr 2 do Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 652).

Brak jest szczególnych uwarunkowań związane z kształceniem w zakresie danej jednostki efektów kształcenia wyodrębnionej w zawodzie Mechanik precyzyjny.

Struktura programu

Program spiralny.

Charakterystyka programu – założenia programowe

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych umożliwia nabycie teoretycznej i praktycznej wiedzy z zakresu montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych. Program nauczania jest o strukturze przedmiotowej i spiralnej w układzie treści, z układem materiału nauczania zaczynającym się od zagadnień najprostszych po trudniejsze. Taki układ umożliwia powrót do treści zrealizowanych na początku edukacji, aby je powtórzyć i poszerzyć w kolejnych latach nauki. Utrwala to zarówno wiedzę jak i nabywane umiejętności celem przygotowania do realizacji zadań zawodowych. Dodatkowo taki układ i cykl nauczania w znaczącym stopniu niweluje braki edukacyjne, oraz pozwala na analizę materiału nauczania przez słuchaczy na różnych poziomach umiejętności. Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację pomiędzy przedmiotami, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie. Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego oraz praktycznego. Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 270 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla jednostki MEP.01.5. kształcenia wynikającej z podstawy programowej dla zawodu mechanik precyzyjny. Program nauczania kursu umiejętności zawodowych MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych zawiera następujące przedmioty:

- Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne.
- Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych.

Szczególnie przedmioty praktyczne przewidziane w planie kursu: Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych wymagają od prowadzących nowych, specyficznych kompetencji wynikających z podstawy programowej oraz zastosowania nowych technologii w procesie kształcenia. Przedmioty praktyczne są zajęciami, w których w zależności od wyposażenia dydaktycznego można dynamicznie i na bieżąco wprowadzać nowoczesne technologie występujące na rynku lokalnym lub światowym. Dynamicznie rozwijający się przemysł wymusza stosowanie maszyn i urządzeń których budowa jest oparta na współdziałaniu układów i mechanizmów precyzyjnych. Coraz to nowsze technologie stosowane przy wytwarzaniu, obróbce wymagają stosowania bardzo dokładnych maszyn i urządzeń precyzyjnych. Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego obejmuje zagadnienia techniczne teoretyczne i praktyczne związane z mechaniką precyzyjną.

Cele kierunkowe programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Dynamicznie rozwijający się przemysł wymusza stosowanie maszyn i urządzeń których budowa jest oparta na współdziałaniu układów i mechanizmów precyzyjnych. Coraz to nowsze technologie stosowane przy wytwarzaniu, obróbce wymagają stosowania bardzo dokładnych maszyn i urządzeń precyzyjnych. Program kursu umiejętności zawodowych obejmuje zagadnienia techniczne teoretyczne i praktyczne związane z montażem, naprawą i konserwacją mechanizmów maszyn i urządzeń precyzyjnych.

Głównym celem kształcenia kursu umiejętności zawodowych MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych to przygotowanie szeroko wykwalifikowanej kadry specjalistów posiadających widzę z zakresu:

- montażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych,
- naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych,
- konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych.

Cele kierunkowe kursu umiejętności zawodowych MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych:

- nabycie umiejętności montażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych,
- nabycie umiejętności naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych,
- nabycie umiejętności konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych.

Cele kształcenia branżowego

Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego jest realizowane w szkołach ponadpodstawowych: branżowej szkole I stopnia, technikum, branżowej szkole II stopnia oraz szkole policealnej. Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego jest realizowane również na kwalifikacyjnych kursach zawodowych prowadzonych przez podmioty, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz na kursach umiejętności zawodowych prowadzonych przez podmioty, o których mowa w art. 117 ust. 2a tej ustawy. Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe powinien legitymować się pełnymi kwalifikacjami zawodowymi, a także być przygotowany do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych. Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może również zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. W szkole prowadzącej kształcenie zawodowe przygotowanie do uzyskania dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, jest realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie szkolnictwa branżowego określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego. Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo -społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy

- zaświadczenie o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie mechanik precyzyjny,

- ukończenie gimnazjum lub 8 letniej szkoły podstawowej, lub innej szkoły ostatnio ukończonej,
- osoba pełnoletnia.

Odniesienie do rynku pracy

Zawód Mechanik precyzyjny jest przeznaczony dla osób, które po uzyskaniu certyfikatu kwalifikacji MEP.01. Montaż i naprawa maszyn i urządzeń precyzyjnych będą mogły wykonywać następujące czynności zawodowe:

- wytwarzać części maszyn i urządzeń precyzyjnych takich jak: automatyczne przyrządy pomiarowe, przepustnice, zawory, siłowniki, regulatory, przetworniki, przekaźniki, rejestratory, blokady, urządzenia transportu wewnętrznego, urządzenia sterowania gniazdami roboczymi, liniami montażowymi, pracą wentylatorów, suszarek, chłodziw,
- montować, demontować i uruchamiać mechanizmy maszyn i urządzeń precyzyjnych,
- wykonywać elementy mechaniczne do urządzeń automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych,
- wykonywać pomiary wielkości elektrycznych i mechanicznych, pneumatycznych i hydraulicznych, korygowanie nastaw i ustawień urządzeń automatyki przemysłowej oraz urządzeń precyzyjnych,
- kontrolować parametry oraz nastawianie urządzeń pomiarowych i sterujących,
- montować, naprawiać i konserwować przyrządy pomiarowe i sterownicze,
- planować przeglądy mechanizmów precyzyjnych oraz aparatury kontrolno-pomiarowej i sterującej,
- wykonywać zabezpieczenia antykorozyjne oraz wymienianie płynów eksploatacyjnych urządzeń automatyki przemysłowej oraz urządzeń precyzyjnych,
- oceniać jakości wykonanych prac z zakresu instalowania, regulowania i naprawiania urządzeń automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych,
- posługiwanie się dokumentacją techniczną,
- przestrzegać zasad etyki, ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosowanie przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.

Wyżej wymienione czynności zawodowe są bardzo mocno powiązane z rozwiązaniami konstrukcyjnymi maszyn i urządzeń pracujących w przemyśle. Budowa i rozwiązania konstrukcyjne maszyn i urządzeń wymuszają na Pracodawcach poszukiwanie m.in. Mechaników precyzyjnych posiadających wiedzę z zakresu kwalifikacji MEP.01. Montaż i naprawa maszyn i urządzeń precyzyjnych.

Ukończenie wszystkich kursów umiejętności zawodowych m.in. MEP.01.5 wchodzących w skład kwalifikacji MEP.01 i zdanie egzaminu zawodowego z kwalifikacji daje podstawy do wykonywania czynności zawodowych wymienionych powyżej oraz podstawy do zatrudnienia w zawodzie Mechanik precyzyjny.

Współpraca z pracodawcami

Prowadząc kształcenie KUZ MEP.01.5 należy nawiązać szeroką współpracę z Pracodawcami małych i dużych zakładów pracy. Współpraca powinna polegać na:

- konsultowaniu rozkładów materiałów (planów pracy) prowadzących przez pracodawców,
- opiniowaniu wyposażenia dydaktycznego przez pracodawców, szczególnie pracowni technicznych,
- wymianie doświadczeń między pracodawcami,
- organizacją targów pracy,
- spotkania pracodawców z kadra kierowniczą,
- spotkania pracodawców z uczniami, słuchaczami kursów,
- przeszkoleniu przez pracodawców prowadzących.

Powiązanie z zawodami

Zawód Mechanik precyzyjny należy do branży mechaniki precyzyjnej oznaczonej symbolem (MEP). Do branży mechaniki precyzyjnej należą również następujące zawody:

- Optyk-mechanik,
- Technik optyk,
- Zegarmistrz,
- Złotnik jubiler.

Powiązanie KUZ z KKZ

Kurs umiejętności zawodowy MEP.01.5. jest powiązany z KKZ MEP.01 Montaż i naprawa maszyn precyzyjnych

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów.

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów <i>Stopniowane</i> <i>efektów kształcenia</i> <i>efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew),</i> <i>efekt pomocniczy (ep)</i>	Łączna liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych
MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych				
opisuje urządzenia elektryczne, pneumatyczne oraz hydrauliczne (ek) *	60	wyjaśnia prawa i zasady fizyczne związane z budową i działaniem urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	x	
		rozdziela części, podzespoły i zespoły wchodzące w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	x	
		rozpoznaje symbole części, podzespołów i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	x	
		rozdziela parametry części, podzespołów i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	x	
		opisuje strukturę oraz sposób działania urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych na podstawie ich schematów	x	
stosuje dokumentację techniczną podczas montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek) *	10	rozdziela dokumentację techniczno-ruchową urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	x	
		opisuje na podstawie dokumentacji technicznej procesy montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	x	

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów <i>Stopniowane</i> <i>efektów kształcenia</i> <i>efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew),</i> <i>efekt pomocniczy (ep)</i>	Łączna liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych pneumatycznych i hydraulicznych
		posługuje się normami oraz katalogami dotyczącymi montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	x	
stosuje zasady montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	60	wyjaśnia przebieg procesów montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
		dobiera narzędzia i przyrządy do montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
		dobiera narzędzia i przyrządy pomiarowe stosowane podczas montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
		przygotowuje stanowisko montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
		wykonuje montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z dokumentacją techniczną montażu i demontażu		x
		wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich montażu i demontażu		x
		sprawdza jakość wykonanego montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
stosuje zasady naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	60	sprawdza na podstawie dokumentacji technicznej stan części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
		lokalizuje uszkodzenia w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
		opisuje przebieg procesów naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów <i>Stopniowane</i> <i>efektów kształcenia</i> <i>efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew),</i> <i>efekt pomocniczy (ep)</i>	Łączna liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych pneumatycznych i hydraulicznych
		dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych dobiera urządzenia i narzędzia pomiarowe stosowane podczas naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych przygotowuje stanowisko do naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych wykonuje naprawę części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami wykonuje regulację parametrów podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich naprawy oraz regulacji sprawdza jakość wykonanej naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x x x x x x x
przestrzega zasad konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	60	opisuje na podstawie dokumentacji technicznej zakres konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych wyjaśnia przebieg procesów konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych przygotowuje stanowisko do konserwacji części, podzespołów i zespołów		x x x x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów <i>Stopniowane</i> <i>efektów kształcenia</i> <i>efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew),</i> <i>efekt pomocniczy (ep)</i>	Łączna liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych pneumatycznych i hydraulicznych
		urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		
		wykonuje konserwację części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami		x
		sprawdza jakość wykonanej konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
stosuje systemy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	20	opisuje korzyści wynikające ze stosowania systemów komputerowych wspomagających wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
		wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia:	270			
MEP.01.6. Kompetencje personalno-społeczne				
przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej *		stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy	x	x
		przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe	x	x
		respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy	x	x
		wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w zawodzie	x	x
		wskazuje przykłady zachowań etycznych w zawodzie	x	x
planuje wykonanie zadania *		omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy	x	x
		określa czas realizacji zadań	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów <i>Stopniowane</i> <i>efektów kształcenia</i> <i>efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew),</i> <i>efekt pomocniczy (ep)</i>	Łączna liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych
		realizuje działania w wyznaczonym czasie	X	X
		monitoruje realizację zaplanowanych działań	X	X
		dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań	X	X
		dokonuje samooceny wykonanej pracy	X	X
ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania *		przewiduje skutki podejmowanych działań, w tym prawne	X	X
		wykazuje świadomość odpowiedzialności za wykonywaną pracę	X	X
		ocenia podejmowane działania	X	X
		przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami i niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy	X	X
wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany *		podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje życia społecznego i gospodarczego	X	X
		wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia	X	X
		proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych nieprzewidywalnych warunkach	X	X
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem *		rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych	X	X
		wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji	X	X
		wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej	X	X
		przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem	X	X
		rozdziela techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych	X	X
		określa skutki stresu	X	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych pneumatycznych i hydraulicznych
doskonali umiejętności zawodowe *		określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych w wykonywaniu zawodu	x	x
		analizuje własne kompetencje	x	x
		wyznacza własne cele rozwoju zawodowego	x	x
		planuje drogę rozwoju zawodowego	x	x
		wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych	x	x
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej		identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne	x	x
		stosuje aktywne metody słuchania		
		prowadzi dyskusje	x	x
		udziela informacji zwrotnej	x	x
stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów *		opisuje sposób przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania	x	x
		opisuje techniki rozwiązywania problemów	x	x
		wskazuje, na wybranym przykładzie, metody i techniki rozwiązywania problemu	x	x
współpracuje w zespole *		pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania	x	x
		przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole	x	x
		angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu	x	x
		modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu	x	x
Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym w tabeli oznaczone gwiazdką (*) mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej Efekty te są realizowane na przedmiotach: Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne.				

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom.

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia Nazwa zajęć	Okres realizacji
MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	opisuje urządzenia elektryczne, pneumatyczne oraz hydrauliczne (ek)	60	– wyjaśnia prawa i zasady fizyczne związane z budową i działaniem urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozróżnia części, podzespoły i zespoły wchodzące w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozpoznaje symbole części, podzespołów – i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozróżnia parametry części, podzespołów – i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje strukturę oraz sposób działania urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych na podstawie ich schematów	Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	Pierwszy miesiąc trwania kursu
MEP.01.5. Montaż, naprawa	stosuje dokumentację techniczną podczas montażu, naprawy	10	– rozróżnia dokumentację techniczno-ruchową urządzeń	Urządzenia elektryczne, pneumatyczne	Pierwszy miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia Nazwa zajęć	Okres realizacji
i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)		elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje na podstawie dokumentacji technicznej procesy montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – posługuje się normami oraz katalogami dotyczącymi montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	i hydrauliczne	trwania kursu
MEP.01.5 Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	stosuje zasady montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	60	– wyjaśnia przebieg procesów montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy pomiarowe stosowane podczas montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych	Pierwszy miesiąc trwania kursu

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			oraz hydraulicznych – wykonuje montaż i demontaż urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z dokumentacją techniczną montażu i demontażu – wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich montażu i demontażu – sprawdza jakość wykonanego montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		
MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	stosuje zasady naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	60	– sprawdza na podstawie dokumentacji technicznej stan części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – lokalizuje uszkodzenia w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje przebieg procesów naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych	Drugi miesiąc trwania kursu

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera urządzenia i narzędzia pomiarowe stosowane podczas naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko do naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje naprawę części, podzespołów – i zespołów oraz połączeń występujących – w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – wykonuje regulację parametrów podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych,		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich naprawy oraz regulacji – sprawdza jakość wykonanej naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		
MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	przestrzega zasad konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	60	– opisuje na podstawie dokumentacji technicznej zakres konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wyjaśnia przebieg procesów konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko do konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje konserwację części,	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych	Drugi miesiąc trwania kursu

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			podzespołów – i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami sprawdza jakość wykonanej konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		
MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	stosuje systemy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	20	– opisuje korzyści wynikające ze stosowania systemów komputerowych wspomagających wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych	Drugi miesiąc trwania kursu

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne.

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kodami – ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne	70		opisuje urządzenia elektryczne, pneumatyczne oraz hydrauliczne (ek)	– wyjaśnia prawa i zasady fizyczne związane z budową i działaniem urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozróżnia części, podzespoły i zespoły wchodzące w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozpoznaje symbole części, podzespołów i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozróżnia parametry części, podzespołów i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje strukturę oraz sposób działania urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych na podstawie ich schematów
			stosuje dokumentację techniczną podczas montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– rozróżnia dokumentację techniczno-ruchową urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje na podstawie dokumentacji technicznej procesy montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – posługuje się normami oraz katalogami dotyczącymi montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych
Montaż i eksploatacja urządzeń		200	stosuje zasady montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych	– wyjaśnia przebieg procesów montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kodami – ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne		
elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych			Efekty kształcenia oraz hydraulicznych (ek)	Kryteria weryfikacji hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy pomiarowe stosowane podczas montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z dokumentacją techniczną montażu i demontażu – wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich montażu i demontażu – sprawdza jakość wykonanego montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych
			stosuje zasady naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– sprawdza na podstawie dokumentacji technicznej stan części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – lokalizuje uszkodzenia w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje przebieg procesów naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania naprawy

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kodami – ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera urządzenia i narzędzia pomiarowe stosowane podczas naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko do naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje naprawę części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – wykonuje regulację parametrów podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich naprawy oraz regulacji – sprawdza jakość wykonanej naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych
			przestrzega zasad konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– opisuje na podstawie dokumentacji technicznej zakres konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wyjaśnia przebieg procesów konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko do konserwacji części,

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kodami – ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje konserwację części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – sprawdza jakość wykonanej konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych
			stosuje systemy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– opisuje korzyści wynikające ze stosowania systemów komputerowych wspomagających wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych.

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Urządzenia elektryczne, pneumatyczne hydrauliczne	70	– rodzaj zajęć: zajęcia teoretyczne – okres realizacji zajęć: pierwszy miesiąc trwania kursu – czas trwania zajęć: jeden miesiąc
Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych	200	– rodzaj zajęć: zajęcia praktyczne – okres realizacji zajęć: pierwszy i drugi miesiąc

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
		trwania kursu – czas trwania zajęć: dwa miesiące
Łączna liczba godzin	270	
Kurs umiejętności zawodowych MEP.01.5 może rozpocząć się w dowolnym momencie danego semestru		
Plan kursu jest sporządzony dla formy kształcenia dziennego i trwa 2 miesiące		
Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym) W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi		

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- montowania mechanizmów maszyn i urządzeń precyzyjnych, przyrządów pomiarowych oraz elementów urządzeń pneumatycznych, hydraulicznych i elektrycznych,
- naprawiania mechanizmów maszyn i urządzeń precyzyjnych, przyrządów pomiarowych oraz elementów urządzeń pneumatycznych, hydraulicznych i elektrycznych,
- konserwowania mechanizmów maszyn i urządzeń precyzyjnych, przyrządów pomiarowych oraz elementów urządzeń pneumatycznych, hydraulicznych i elektrycznych.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Poznanie budowy i zasady działania elementów elektrycznych, pneumatycznych, hydraulicznych. *
- Utrwalenie zasad posługiwania się dokumentacją techniczną. *
- Nauka rozpoznawania aktuatorów. *
- Poznanie zasady działania sensorów. *

- Autoprezentacja zagadnień związanych z automatyką przemysłową. *
- Komunikowanie się z grupą. *

4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik kursu potrafi:

- omówić budowę czujników, *
- scharakteryzować zasadę działania czujników stykowych i bezstykowych, *
- rozpoznać akulatory elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne stosowane w maszynach i urządzeniach precyzyjnych, *
- scharakteryzować parametry medium roboczego w układach pneumatycznych i hydraulicznych, *
- odczytać z dokumentacji parametry maszyn i urządzeń, *
- zastosować normy, *
- skomunikować się z prowadzącym zajęcia i innymi uczestnikami/słuchaczami kursu, *
- przedstawić swoje stanowisko na forum grupy. *

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia.

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
1) Właściwości gazów 2) Podstawowe pojęcia i prawa stosowane w pneumatyce 3) Przygotowanie sprężonego powietrza 4) Instalacja pneumatyczna 5) Budowa sprężarki 6) Zasada działania sprężarki 7) Napędy pneumatyczne	60	opisuje urządzenia elektryczne, pneumatyczne oraz hydrauliczne *	– wyjaśnia prawa i zasady fizyczne związane z budową i działaniem urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozróżnia części, podzespoły i zespoły wchodzące w skład urządzeń elektrycznych,	Słuchacz/uczestnik potrafi: – rozróżnić pojęcia z zakresu pneumatyki i hydrauliki – wymienić parametry medium roboczego – rozpoznać elementy sterownicze w układach pneumatycznych i hydraulicznych – rozpoznać akulatory

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
8) Symbole pneumatyczne 9) Silniki pneumatyczne 10) Silnik pneumatyczne budowa, zasada działania, podział 11) Siłowniki pneumatyczne 12) Parametry siłowników pneumatycznych 13) Rodzaje mocowań siłowników pneumatycznych 14) Zawory pneumatyczne, budowa zasada działania 15) Zawory rozdzielające 16) Zawory sterujące natężeniem przepływu 17) Zawory blokujące 18) Zawory sterujące ciśnieniem 19) Zasady tworzenie schematów pneumatycznych 20) Podstawowe pojęcia stosowane w hydraulice 21) Ciecz robocza 22) Symbole graficzne stosowane w napędach hydraulicznych 23) Pompy hydrauliczne budowa zasada działania, podział 24) Pompy zębate 25) Pompy śrubowe 26) Pompy łopatkowe 27) Akumulatory hydrauliczne 28) Siłowniki hydrauliczne budowa zasada działania 29) Zawory hydrauliczne budowa			pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozpoznaje symbole części, podzespołów i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – rozróżnia parametry części, podzespołów i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje strukturę oraz sposób działania urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych na podstawie ich schematów	w instalacjach pneumatycznych i hydraulicznych – identyfikować elementy pneumatyczne i hydrauliczne na schematach – rozróżniać elementy rozdzielające w układach pneumatycznych i hydraulicznych – rozpoznać elementy sterowania konwencjonalnego (przyciski monostabilne, bistabilne, NO i NC), styczniki, przekaźniki, zabezpieczenia – wymienić rodzaje sensorów stykowych i bezstykowych – scharakteryzować budowę i zasadę działania czujników – wymienić akulatory elektryczne

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
zasada, działania, podział 30) Przewody hydrauliczne 31) Złącza hydrauliczne 32) Przyłącza hydrauliczne. 33) Elementy elektryczne 34) Przekazniki 35) Styczniki 36) Rodzaje przycisków 37) Symbolika elementów elektrycznych 38) Transformatory 39) Zastosowanie i aplikacje elementów elektrycznych w urządzeniach 40) Układy sterowania stycznikowo-przekaznikowego 41) Czujniki stykowe 42) Czujnik Indukcyjny 43) Czujnik pojemnościowy 44) Czujnik Halla 45) Czujniki fotooptyczne 46) Czujniki ultradźwiękowe 47) Czujniki temperatury 48) NTC, PTC, CTR 49) Termopara 50) Termostaty 51) Czujnik ciśnienia 52) Czujniki tensometryczne 53) Czujniki przepływu 54) Czujniki poziomu cieczy 55) Przepływomierze 56) Enkodery				

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
57) Liniowe czujnik położenia				
1) Dokumentacja techniczna urządzeń elektrycznych 2) Dokumentacja techniczna urządzeń pneumatycznych 3) Dokumentacja techniczna urządzeń hydraulicznych	10	stosuje dokumentacja techniczna montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych *	– rozróżnia dokumentację techniczno-ruchową urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje na podstawie dokumentacji technicznej procesy montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – posługuje się normami oraz katalogami dotyczącymi montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	Słuchacz/uczestnik potrafi: – rozpoznać rodzaj dokumentacji technicznej – odczytać podstawowe parametry maszyn i urządzeń – stosować normy dotyczące instalacji pneumatycznych i hydraulicznych, – odnaleźć normy – zastosować normy – odczytać normy

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Zajęcia z przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne powinny odbywać się różnymi metodami nauczania. Zalecane jest, aby stosować:

- metody podające: wykład informacyjny, pogadanka, wyjaśnienie,
- metody problemowe: wykład problemowy, aktywizujące (metoda przypadków, metoda sytuacyjna, dyskusja dydaktyczna).

Wymienione metody nauczania są zalecane do realizacji treści wskazanych w tabeli 5.

Metody podające można zastosować do realizacji zagadnień związanych z urządzeniami pneumatycznymi, hydraulicznymi i elektrycznymi.

Metody problemowe można wykorzystać przy omawianiu zajęć z zakresu analizy działania urządzeń pneumatycznych i hydraulicznych oraz zagadnień związanych z korzystaniem z dokumentacji technicznej.

W przypadku nauczania zdalnego (online) na odległość przedmiotu Bezpieczeństwo w branży mechaniki precyzyjnej zaleca się stosować następujące metody kształcenia zdalnego wykorzystując technologię informatyczną:

- metody podające: wykład informacyjny, odczyt, opowiadanie, objaśnienia,
- metody problemowe (np. metoda otwartego forum, gdzie sytuację problemową można przedstawić uczestnikom jako pytanie na forum w wydzielonych grupach z prośbą o proponowanie rozwiązań przez określony czas – uczący się mogą swoje rozwiązania prezentować swojej grupie, po zebraniu propozycji następuje faza weryfikacji i omawiania przedstawionych pomysłów w grupie pod kierunkiem prowadzących zajęcia w postaci np. „giełdy rozwiązań”),
- metody eksponujące (np. film, poprzedzony etapem przygotowania do odbioru, a zakończony analizą obejrzanych treści).

Efekty kształcenia zawarte w tabeli 5 oznaczone gwiazdką (*) można zrealizować w formie kształcenia na odległość wykorzystując powyższe metody.

Cele ogólne i szczegółowe wymienione w punktach 4.1.1, 4.1.2 oznaczone gwiazdką (*) są możliwe do realizacji za pomocą metod i technik kształcenia na odległość

W przypadku nauczania zdalnego przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne zaleca się stosować następujące metody kształcenia zdalnego wykorzystując technologię informatyczną:

- metody podające: wykład informacyjny, opis, opowiadanie,
- metody e-learningowe,
- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy: klasyczna metoda problemowa.

Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dla przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne mogą być realizowane z:

- wykorzystaniem materiałów w postaci elektronicznej np.: dostępnych na stronach MEN, w tym na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej, stronach Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych,
- wykorzystaniem materiałów prezentowanych w programach i na stronach internetowych telewizji publicznej i radiofonii.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

W przypadku kształcenia na odległość efekty kształcenia należy sprawdzić za pomocą dedykowanych platform komunikacyjnych typu Teams, poprzez narzędzia dostępne w platformach multimedialnych: narzędzia służące do tworzenia testów wielokrotnego wyboru, połączenie wideo w czasie rzeczywistym.

Warunki, środki, metody i formy kształcenia powinny być dostosowane do możliwości kursantów/słuchaczy. W trakcie prac ze słuchaczami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb.

Prowadzący wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom/uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Zalecaną formą organizacyjną pracy ze słuchaczami jest forma zbiorowa, a w razie potrzeby forma jednostkowa (praca indywidualna niezależna).

Obudowa dydaktyczna

W sali Urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych powinny znajdować się następujące pomoce i materiały dydaktyczne:

- prezentacje multimedialne dotyczące różnego rodzaju czujników,
- filmy dydaktyczne przedstawiające budowę i zasadę działania instalacji pneumatycznych i hydraulicznych,
- tematyczne e-booki z zakresu elementów pneumatycznych, hydraulicznych i elektrycznych (nauczanie zdalne),
- symulatory instalacji pneumatycznych i hydraulicznych symulujące procesy regulacji parametrów (nauczania zdalne).

Literatura do przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne

- Dziurski Robert. „Montaż elementów i podzespołów pneumatycznych i hydraulicznych”. WSiP Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 2016
- Goździaszek Piotr. „Rozruch urządzeń i systemów mechatronicznych”. WSiP Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 2016.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych. Wyposażenie jednostki niezbędne do realizacji kształcenia określa podstawa programowa dla kwalifikacji MEP.01. Montaż i naprawa maszyn i urządzeń precyzyjnych.

Zajęcia powinny odbywać się w sali Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne dostosowanej do warunków, środków, metod i form kształcenia i potrzeb kursanta/słuchacza.

Sala przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne powinna być wyposażona w:

- modele sensorów (indukcyjnych, pojemnościowych, fotooptycznych, stykowych, bezstykowych),
  - modele aktuatorów elektrycznych (silnik prądu stałego, silniki prądu przemiennego, silniki krokowe),
- Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

- modele aktuatorów pneumatycznych i hydraulicznych (siłowniki jednostronnego działania i dwustronnego działania, silniki pneumatyczne i hydrauliczne),
- modele zaworów pneumatycznych,
- modele zaworów hydraulicznych.
- modele elementów łączeniowych stosowanych w pneumatyce, hydraulice.

4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Metody weryfikacji osiągnięć edukacyjnych słuchaczy/uczestników dla przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne w nauczaniu stacjonarnym:

- egzamin ustny,
- egzamin testowy,
- odpowiedź ustna.

Metody weryfikacji osiągnięć edukacyjnych słuchaczy/uczestników dla przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne w nauczaniu zdalnym:

- egzamin testowy umieszczony na platformie komunikacyjnej z funkcją zmiany kolejności pytań i odpowiedzi,
- ocena prac typu referat, prezentacja multimedialna.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Montaż urządzeń elektrycznych pneumatycznych i hydraulicznych

4.2.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Poznanie zasad montażu elementów elektrycznych.
- Poznanie zasad montażu elementów pneumatycznych.
- Poznanie zasad montażu elementów hydraulicznych.
- Dobór narzędzi do montażu.
- Konserwacja elementów maszyn i urządzeń.
- Autoprezentacja wykonanego zadania.
- Komunikowanie się z grupą w celu rozwiązania problemu technicznego.

4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik kursu potrafi:

- wykonać montaż silników elektrycznych i osprzętu elektrycznego,
- wykonać montaż siłowników, zaworów pneumatycznych,
- wykonać montaż siłowników i zaworów hydraulicznych,
- dobrać narzędzia do montażu elementów elektrycznych,
- dobrać narzędzia do montażu elementów pneumatycznych,
- dobrać narzędzia do montażu elementów hydraulicznych
- dobrać przyrządy pomiarowe,
- wykonać dokumentację powykonawczą,
- skomunikować się z prowadzącym zajęcia i innymi uczestnikami/słuchaczami kursu,
- przedstawić rozwiązania zadań.

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia.

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
1) Montaż silników elektrycznych 2) Montaż aparatów elektrycznych 3) Montaż sensorów 4) Montaż elementów i podzespołów pneumatycznych 5) Montaż siłowników 6) Montaż zaworów	60	stosuje zasady montaż i demontaż urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	– wyjaśnia przebieg procesów montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do montażu i demontażu urządzeń elektrycznych,	Słuchacz/uczestnik potrafi: – zaplanować prace montażowe – przewidzieć zagrożenia podczas montażu – zamontować aparaty elektryczne – zamontować silniki elektryczne – zamontować elementy pneumatyczne – zamontować elementy

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
7) Montaż wysp zaworowych 8) Montaż zespołów przygotowania powietrza 9) Montaż rozdzielaczy pneumatycznych 10) Montaż elementów i podzespołów hydraulicznych automatyki przemysłowej – wiadomości ogólne 11) Montaż siłowników hydraulicznych 12) Montaż zaworów hydraulicznych 13) Montaż akumulatorów hydraulicznych 14) Montaż zbiorników hydraulicznych			pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy pomiarowe stosowane podczas montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje montaż i demontaż urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z dokumentacją techniczną montażu i demontażu – wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich montażu i demontażu – sprawdza jakość wykonanego montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz	hydrauliczne

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
			hydraulicznych	
1) Naprawa silników elektrycznych 2) Naprawa i pomiary aparatów elektrycznych 3) Naprawa sensorów 4) Naprawa elementów i podzespołów pneumatycznych 5) Naprawa siłowników 6) Naprawa zaworów 7) Naprawa wysp zaworowych 8) Naprawa zespołów przygotowania powietrza 9) Naprawa rozdzielaczy pneumatycznych 10) Naprawa elementów i podzespołów hydraulicznych automatyki przemysłowej 11) Naprawa siłowników hydraulicznych 12) Naprawa zaworów hydraulicznych 13) Naprawa akumulatorów hydraulicznych 14) Naprawa zbiorników hydraulicznych	60	stosuje zasady naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	– sprawdza na podstawie dokumentacji technicznej stan części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – lokalizuje uszkodzenia w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje przebieg procesów naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko do naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	Słuchacz/uczestnik potrafi: – zlokalizować usterkę urządzeń elektrycznych – zlokalizować usterkę urządzeń pneumatycznych – zlokalizować usterkę urządzeń hydraulicznych – zaplanować przebieg procesu naprawy urządzeń elektrycznych – zaplanować przebieg naprawy urządzeń pneumatycznych – zaplanować przebieg naprawy urządzeń hydraulicznych – naprawić elementy urządzenia elektryczne – naprawić elementy i urządzenia pneumatyczne – naprawić elementy i urządzenia hydrauliczne – dobrać narzędzia do prac naprawczych urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych – wyregulować urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne – zmierzyć parametry urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
			– dobiera urządzenia i narzędzia pomiarowe stosowane podczas naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje naprawę części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – wykonuje regulację parametrów podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich naprawy oraz regulacji – sprawdza jakość wykonanej naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz	

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
			hydraulicznych	
1) Konserwacja silników elektrycznych 2) Konserwacja aparatów elektrycznych 3) Konserwacja sensorów 4) Konserwacja elementów i podzespołów pneumatycznych 5) Konserwacja siłowników 6) Konserwacja zaworów 7) Konserwacja wysp zaworowych 8) Konserwacja zespołów przygotowania powietrza 9) Konserwacja rozdzielaczy pneumatycznych 10) Konserwacja elementów i podzespołów hydraulicznych 11) Konserwacja siłowników hydraulicznych 12) Konserwacja zaworów hydraulicznych 13) Konserwacja akumulatorów hydraulicznych 14) Konserwacja zbiorników hydraulicznych	60	przestrzega zasad konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	– opisuje na podstawie dokumentacji technicznej zakres konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wyjaśnia przebieg procesów konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko do konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje konserwację części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych,	Słuchacz/uczestnik potrafi: – zakonserwować elementy i urządzenia elektryczne – zakonserwować elementy i urządzenia pneumatyczne – zakonserwować elementy i urządzenia hydrauliczne – dobrać narzędzia do konserwacji – sprawdzić jakość wykonanych prac konserwacyjnych

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się czynności słuchacza/uczestnika
			pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – sprawdza jakość wykonanej konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	
1) Wykorzystanie oprogramowania komputerowego do naprawy, konserwacji, montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych, hydraulicznych	20	stosuje systemy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	– opisuje korzyści wynikające ze stosowania systemów komputerowych wspomagających wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	Słuchacz/uczestnik potrafi: – uruchomić oprogramowanie specjalistyczne – obsłużyć systemy służące do konserwacji maszyn i urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Zajęcia z przedmiotu Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych powinny odbywać się różnymi metodami nauczania. Zalecane jest, aby stosować:

- metody praktyczne: ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia produkcyjne,
- metody podające: objaśnienia, wyjaśnienia, wykład informacyjny.

Wymienione metody nauczania są zalecane do realizacji treści wskazanych w tabeli 6.

Metody praktyczne można zastosować do realizacji ćwiczeń z zakresu montażu, naprawy, konserwacji urządzeń pneumatycznych, hydraulicznych i elektrycznych

Metody podające można zastosować do wprowadzenia do ćwiczeń programowych.

Warunki środki, metody i formy kształcenia powinny być dostosowane do możliwości kursantów/słuchaczy. W trakcie prac ze słuchaczami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb.

Prowadzący wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom/uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Zalecaną formą organizacyjną pracy ze słuchaczami jest forma zbiorowa, a w razie potrzeby forma jednostkowa (praca indywidualna niezależna).

Literatura do przedmiotu Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

- Dziurski Robert. „Montaż elementów i podzespołów pneumatycznych i hydraulicznych”. WSiP Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 2016
- Goździaszek Piotr. „Rozruch urządzeń i systemów mechatronicznych”. WSiP Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 2016.
- Haberle Gregor. „Poradnik mechatronika”. REA 2018.
- Instrukcje serwisowe urządzeń elektrycznych.
- Instrukcje serwisowe urządzeń pneumatycznych.
- Instrukcje serwisowe urządzeń hydraulicznych.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych. Wyposażenie jednostki niezbędne do realizacji kształcenia określa podstawa programowa dla kwalifikacji MEP.01. Montaż i naprawa maszyn i urządzeń precyzyjnych

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni Montażu i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych do warunków, środków, metod i form kształcenia i potrzeb kursanta/słuchacza.

Pracownia Montażu i eksploatacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych powinna być wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla prowadzącego zajęcia podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- projektor multimedialny,
- stanowiska montażowe przystosowane do montażu elementów elektrycznych,
- stanowiska montażowe przystosowane do montażu elementów pneumatycznych,
- stanowiska montażowe przystosowane do montażu elementów hydraulicznych
- narzędzia służące do prac montażowych elektrycznych, pneumatycznych, hydraulicznych,
- środki ochrony pracy wykorzystywane podczas prac montażowych i konserwacyjnych,
- elementy elektryczne (silniki, osprzęt elektryczny),
- elementy pneumatyczne (siłowniki, zawory, rozdzielacze, przyrządy pomiarowe),
- elementy hydrauliczne (siłowniki, zawory, rozdzielacze, przyrządy pomiarowe),
- schematy montażowe urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych.

4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Metody weryfikacji osiągnięć edukacyjnych słuchaczy/uczestników dla przedmiotu Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych w nauczaniu stacjonarnym:

- egzamin testowy,

- ocena wykonanych ćwiczeń programowych.

Metody weryfikacji osiągnięć edukacyjnych słuchaczy/uczestników dla przedmiotu Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych w nauczaniu zdalnym:

- egzamin testowy umieszczony na platformie komunikacyjnej z funkcją zmiany kolejności pytań i odpowiedzi,
- ocena prac typu referat, prezentacja multimedialna.

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 7. Ewaluacja programu KUZ.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych			
opisuje urządzenia elektryczne, pneumatyczne oraz hydrauliczne (ek)	– wynik ankiety słuchacza, uczestnika kursu – wyniki testu teoretycznego osiągnięć słuchaczy/uczestników (uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych) – ocena zajęć przez prowadzącego zajęcia – ukończony kurs KUZ	– badania ankietowe słuchaczy/uczestników kursu – testy teoretyczne osiągnięć słuchaczy/uczestników – samoocena dokonywana przez prowadzących zajęcia	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
stosuje dokumentację techniczną podczas montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– wynik ankiety słuchacza, uczestnika kursu – wyniki testu teoretycznego osiągnięć słuchaczy/uczestników (uzyskanie minimum poprawności	– badania ankietowe słuchaczy/uczestników kursu – testy teoretyczne osiągnięć słuchaczy/uczestników – samoocena dokonywana przez	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	50% - przy treściach teoretycznych) – ocena zajęć przez prowadzącego zajęcia – ukończony kurs KUZ	prowadzących zajęcia	
stosuje zasady montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– wynik ankiety słuchacza, uczestnika kursu – wyniki testu praktycznego osiągnięć słuchaczy/uczestników (uzyskanie minimum poprawności 75% - przy treściach praktycznych) – ocena zajęć przez prowadzącego zajęcia – ukończony kurs KUZ	– badania ankietowe słuchaczy/uczestników kursu – testy praktyczne osiągnięć słuchaczy/uczestników – samoocena dokonywana przez prowadzących zajęcia	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
stosuje zasady naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– wynik ankiety słuchacza, uczestnika kursu – wyniki testu praktycznego osiągnięć słuchaczy/uczestników (uzyskanie minimum poprawności 75% - przy treściach praktycznych) – ocena zajęć przez prowadzącego zajęcia – ukończony kurs KUZ	– badania ankietowe słuchaczy/uczestników kursu – testy praktyczne osiągnięć słuchaczy/uczestników – samoocena dokonywana przez prowadzących zajęcia	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
przestrzega zasad konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– wynik ankiety słuchacza, uczestnika kursu – wyniki testu praktycznego osiągnięć słuchaczy/uczestników (uzyskanie minimum poprawności 75% - przy treściach praktycznych) – ocena zajęć przez prowadzącego	– badania ankietowe słuchaczy/uczestników kursu – testy praktyczne osiągnięć słuchaczy/uczestników – samoocena dokonywana przez prowadzących zajęcia	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	zajęcia – ukończony kurs KUZ		
stosuje systemy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– wynik ankiety słuchacza, uczestnika kursu – wyniki testu praktycznego osiągnięć słuchaczy/uczestników (uzyskanie minimum poprawności 75% - przy treściach praktycznych) – ocena zajęć przez prowadzącego zajęcia – ukończony kurs KUZ	– badania ankietowe słuchaczy/uczestników kursu – testy praktyczne osiągnięć słuchaczy/uczestników – samoocena dokonywana przez prowadzących zajęcia	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

Literatura do przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne

- Dziurski Robert. „Montaż elementów i podzespołów pneumatycznych i hydraulicznych”. WSiP Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 2016
- Goździaszek Piotr. „Rozruch urządzeń i systemów mechatronicznych”. WSiP Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 2016.

Literatura do przedmiotu Montaż i eksploatacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

- Dziurski Robert „Montaż elementów i podzespołów pneumatycznych i hydraulicznych”. WSiP Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 2016
- Goździaszek Piotr „Rozruch urządzeń i systemów mechatronicznych”. WSiP Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa 2016.
- Haberle Gregor. „Poradnik mechatronika”. REA 2018.
- Instrukcje serwisowe urządzeń elektrycznych.
- Instrukcje serwisowe urządzeń pneumatycznych.

- Instrukcje serwisowe urządzeń hydraulicznych.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Wypożyczenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych maszyn i urządzeń precyzyjnych

Sala przedmiotu Urządzenia elektryczne, pneumatyczne i hydrauliczne powinna być wyposażona w:

- modele sensorów (indukcyjnych, pojemnościowych, fotooptycznych, stykowych, bezstykowych),
- modele aktuatorów elektrycznych (silnik prądu stałego, silniki prądu przemiennego, silniki krokowe),
- modele aktuatorów pneumatycznych i hydraulicznych (siłowniki jednostronnego działania i dwustronnego działania, silniki pneumatyczne i hydrauliczne),
- modele zaworów pneumatycznych,
- modele zaworów hydraulicznych.
- modele elementów łączeniowych stosowanych w pneumatyce, hydraulice.

Pracownia Montażu i eksploatacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych powinna być wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla prowadzącego zajęcia podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- projektor multimedialny,
- stanowiska montażowe przystosowane do montażu elementów elektrycznych,
- stanowiska montażowe przystosowane do montażu elementów pneumatycznych,
- stanowiska montażowe przystosowane do montażu elementów hydraulicznych
- narzędzia służące do prac montażowych elektrycznych, pneumatycznych, hydraulicznych,
- środki ochrony pracy wykorzystywane podczas prac montażowych i konserwacyjnych,
- elementy elektryczne (silniki, osprzęt elektryczny),
- elementy pneumatyczne (siłowniki, zawory, rozdzielacze, przyrządy pomiarowe),

- elementy hydrauliczne (siłowniki, zawory, rozdzielacze, przyrządy pomiarowe),
- schematy montażowe urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Proponuje się zaliczenie zajęć teoretycznych na poziomie 50%, a zajęcia praktyczne na poziomie 75%. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego. MEP.01.5 Podstawy budowy i zasady działania maszyn i urządzeń precyzyjnych. Wzór zaświadczenia określa załącznik nr 2 do Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 652).

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 8. Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego.

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 9. Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
opisuje urządzenia elektryczne, pneumatyczne oraz hydrauliczne (ek)	- wyjaśnia prawa i zasady fizyczne związane z budową i działaniem urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych - rozdziela części, podzespoły i zespoły wchodzące w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych - rozpoznaje symbole części, podzespołów i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych - rozdziela parametry części, podzespołów i zespołów wchodzących w skład urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	- Właściwości gazów - Podstawowe pojęcia i prawa stosowane w pneumatyce - Przygotowanie sprężonego powietrza - Instalacja pneumatyczna - Budowa sprężarki - Zasada działania sprężarki - Napędy pneumatyczne - Symbole pneumatyczne - Silniki pneumatyczne - Silnik pneumatyczne budowa, zasada działania, podział - Siłowniki pneumatyczne - Parametry siłowników pneumatycznych - Rodzaje mocowań siłowników

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

MEP.01.5. Montaż, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, pneumatycznych i hydraulicznych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	– opisuje strukturę oraz sposób działania urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych na podstawie ich schematów	pneumatycznych 14) Zawory pneumatyczne, budowa zasada działania 15) Zawory rozdzielające 16) Zawory sterujące natężeniem przepływu 17) Zawory blokujące 18) Zawory sterujące ciśnieniem 19) Zasady tworzenie schematów pneumatycznych 20) Podstawowe pojęcia stosowane w hydraulice. 21) Ciecz robocza 22) Symbole graficzne stosowane w napędach hydraulicznych 23) Pompy hydrauliczne budowa zasada działania, podział 24) Pompy zębate 25) Pompy śrubowe 26) Pompy łopatkowe 27) Akumulatory hydrauliczne 28) Siłowniki hydrauliczne budowa zasada działania 29) Zawory hydrauliczne budowa zasada, działania, podział 30) Przewody hydrauliczne 31) Złącza hydrauliczne 32) Przyłącza hydrauliczne 33) Elementy elektryczne 34) Przekazniki 35) Styczniki 36) Rodzaje przycisków 37) Symbolika elementów elektrycznych 38) Transformatory

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
		39) Zastosowanie i aplikacje elementów elektrycznych w urządzeniach 40) Układy sterowania stycznikowo-przełącznikowego 41) Czujniki stykowe 42) Czujnik Indukcyjny 43) Czujnik pojemnościowy 44) Czujnik Halla 45) Czujniki fotooptyczne 46) Czujniki ultradźwiękowe 47) Czujniki temperatury 48) NTC, PTC, CTR 49) Termopara 50) Termostaty 51) Czujnik ciśnienia 52) Czujniki tensometryczne 53) Czujniki przepływu 54) Czujniki poziomu cieczy 55) Przepływomierze 56) Enkodery 57) Liniowe czujnik położenia
stosuje dokumentację techniczną podczas montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– rozróżnia dokumentację techniczno-ruchową urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – opisuje na podstawie dokumentacji technicznej procesy montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – posługuje się normami oraz katalogami dotyczącymi montażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	1) Dokumentacja techniczna urządzeń elektrycznych 2) Dokumentacja techniczna urządzeń pneumatycznych 3) Dokumentacja techniczna urządzeń hydraulicznych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
stosuje zasady montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– wyjaśnia przebieg procesów montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy pomiarowe stosowane podczas montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z dokumentacją techniczną montażu i demontażu – wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich montażu i demontażu – sprawdza jakość wykonanego montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	1) Montaż silników elektrycznych 2) Montaż aparatów elektrycznych 3) Montaż sensorów 4) Montaż elementów i podzespołów pneumatycznych 5) Montaż siłowników 6) Montaż zaworów 7) Montaż wysp zaworowych 8) Montaż zespołów przygotowania powietrza 9) Montaż rozdzielaczy pneumatycznych 10) Montaż elementów i podzespołów hydraulicznych automatyki przemysłowej – wiadomości ogólne 11) Montaż siłowników hydraulicznych 12) Montaż zaworów hydraulicznych 13) Montaż akumulatorów hydraulicznych 14) Montaż zbiorników hydraulicznych
stosuje zasady naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– sprawdza na podstawie dokumentacji technicznej stan części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – lokalizuje uszkodzenia w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz	1) Naprawa silników elektrycznych 2) Naprawa i pomiary aparatów elektrycznych 3) Naprawa sensorów 4) Naprawa elementów i podzespołów pneumatycznych 5) Naprawa siłowników 6) Montaż zaworów

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	hydraulicznych – opisuje przebieg procesów naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera urządzenia i narzędzia pomiarowe stosowane podczas naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko do naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje naprawę części, podzespołów i zespołów oraz połączeń występujących w urządzeniach elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – wykonuje regulację parametrów podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – wykonuje pomiary parametrów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych niezbędne do ich naprawy oraz regulacji – sprawdza jakość wykonanej naprawy urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	7) Naprawa wysp zaworowych 8) Naprawa zespołów przygotowania powietrza 9) Naprawa rozdzielaczy pneumatycznych 10) Naprawa elementów i podzespołów hydraulicznych automatyki przemysłowej 11) Naprawa siłowników hydraulicznych 12) Naprawa zaworów hydraulicznych 13) Naprawa akumulatorów hydraulicznych 14) Naprawa zbiorników hydraulicznych
przestrzega zasad konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz	– opisuje na podstawie dokumentacji technicznej zakres konserwacji części, podzespołów i	1) Konserwacja silników elektrycznych 2) Konserwacja aparatów elektrycznych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
hydraulicznych (ek)	zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wyjaśnia przebieg procesów konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – dobiera narzędzia i przyrządy do wykonania konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – przygotowuje stanowisko do konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykonuje konserwację części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych zgodnie z procedurami – sprawdza jakość wykonanej konserwacji części, podzespołów i zespołów urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	3) Konserwacja sensorów 4) Konserwacja elementów i podzespołów pneumatycznych 5) Konserwacja siłowników 6) Konserwacja zaworów 7) Konserwacja wysp zaworowych 8) Konserwacja zespołów przygotowania powietrza 9) Konserwacja rozdzielaczy pneumatycznych 10) Konserwacja elementów i podzespołów hydraulicznych 11) Konserwacja siłowników hydraulicznych 12) Konserwacja zaworów hydraulicznych 13) Konserwacja akumulatorów hydraulicznych 14) Konserwacja zbiorników hydraulicznych
stosuje systemy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych (ek)	– opisuje korzyści wynikające ze stosowania systemów komputerowych wspomagających wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych – wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie prac z zakresu montażu, demontażu, naprawy i konserwacji urządzeń elektrycznych, pneumatycznych oraz hydraulicznych	Wykorzystanie oprogramowania komputerowego do naprawy, konserwacji, montażu i demontażu urządzeń elektrycznych, pneumatycznych, hydraulicznych